

1F1

A1

D.El.Ed. Examination
JUNE, 2019

First Year (2016 Revised Syllabus)
CHILD DEVELOPMENT AND
SELF AWARENESS
(Marathi Medium)

Time : 11.00 to 1.00 Hrs.
(4 Pages)

Date : 7/6/2019

Max. Marks : 40

1. (अ) पुढील प्रश्न दिलेल्या सूचनांप्रमाणे सोडवा : 4
- (1) बालकाच्या विकासाच्या अवस्था क्रमाने लिहा : 1
शैशवावस्था, गर्भावस्था, कुमारावस्था, किशोरावस्था.
- (2) गटात न बसणाऱ्या विसंगत शब्द लिहा : 1
व्यक्तिमत्त्व शोधिका, प्रक्षेपण चाचण्या, बाहुल्यांचा खेळ, घटक चाचणी,
चित्र काढणे.
- (3) वाक्य पूर्ण करून पुन्हा लिहा : 1
मोहनला उठताना, बसताना, चालताना, उभे राहताना नेहमी त्रास होतो म्हणून
तो ..... या प्रकारचा विशेष गरजा असलेला
विद्यार्थी आहे.

A1

1 of 4

P.T.O.

(4) रिकाम्या चौकोनात योग्य शब्द घालून पुन्हा लिहा : 1

उजव्या मेंदूचा विकास = संगीत, कला, कल्पनाशक्ती

डाव्या मेंदूचा विकास =

(ब) 'अ' आणि 'ब' गटातील शब्दांच्या योग्य जोड्या जुळवून लिहा : 4

'अ' गट

'ब' गट

(1) लोकशाही नेतृत्व

(अ) स्वयं मूल्यमापन तंत्र

(2) विकास

(ब) सहकार्यभावना

(3) शत्रुसंधो (SWOT)

(क) स्थूलाकडून सूक्ष्माकडे

(4) गटकार्य

(ड) अनुयायांच्या मतांचा आदर

2. पुढील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 60 ते 80 शब्दात लिहा : 8

(1) किशोरावस्थेची चार वैशिष्ट्ये लिहा. 2

(2) भावनिक संतुलन म्हणजे काय ? 2

(3) "राधाला वर्गामध्ये फळ्यावरचे नीट दिसत नाही." अशावेळी प्राथमिक शिक्षिका म्हणून तुम्ही काय कराल ? 2

(4) प्राथमिक शिक्षिका म्हणून चांगली 'स्व-प्रतिमा' तयार करण्यासाठी स्वतःमध्ये कोणती गुणवैशिष्ट्ये निर्माण कराल ? 2

3. पुढील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 120 ते 160 शब्दात लिहा :

12

- (1) बालकाच्या शारीरिक विकासात विविध खेळांचा वापर कसा कराल ? 3
- (2) अस्थिव्यंग असणाऱ्या मुलांसाठी शाळेत कोणकोणत्या सुविधा असाव्यात ? 3

किंवा

'इयत्ता तिसरीतील राजेश नेहमी स्वतःतच मग्न असतो.' त्याच्या पालकांना प्राथमिक शिक्षिका म्हणून कोणता सल्ला द्याल ?

- (3) विद्यार्थ्यांच्या तीन दिवसांच्या व्यक्तिमत्त्व विकास शिबिराचा आराखडा तयार करा. 3
- (4) बालकांच्या व्यक्तिमत्त्व विकासासाठी बालसाहित्याचा वापर कसा कराल ? 3

किंवा

बालकाच्या सर्वांगीण विकासावर पालकांनी भर द्यावा यासाठी पालकसभेत कोणते सहा मुद्दे मांडाल ?

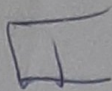
4. पुढील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 200 ते 250 शब्दात लिहा :

12

- (1) कौमार्यावस्थेतील मुलांची पालकांनी कोणती काळजी घ्यावी ? सविस्तर लिहा. 4

किंवा

बाल्यावस्थेतील मुलांच्या बौद्धिक विकासासाठी कोणकोणत्या उपक्रमांची आवश्यकता असते ?

- (2) अंध विद्यार्थ्यांच्या अध्ययनात येणारे अडथळे लिहून त्यांच्यासाठी कोणती वर्गरचना उपयुक्त ठरेल ते लिहा. 4
- (3) 'स्पर्धा आणि सहकार्य हे दोन्ही प्रगतीसाठी आवश्यक असते' हे विद्यार्थ्यांना कसे पटवून द्याल ? 4